

stillede sig høist velvillig til denne Sag, gaaſte viſt indrømme, at navnlig de Bestemmelſer, han paapegede, kunne trænge til viſe Endringer. Seg ſkal ogsaa fuldt vel indrømme, at hvad der er det Veſentlige i denne Sag, have vi ikke tvørt ved. Ogsaa for mig er den ulige Arvedeling Hovedſagen. Det er jo ganſte viſt, at de mange Ulemper, der ſamle ſig om dette Forhold, iſær viſe ſig, naar vi betragte Spørgſmaalet om den ulige Arvedeling og dens Følger. Man hører tidt, at den Arving, der har ſaaet Hovedparten, vilde være bleven til en nyttigere og dygtigere Mand, hvis han ikke havde ſaaet den, hvis han havde været nødt til at anſtrengte ſig ſom andre Statsborgere, og at der i alt Fald ved denne ulige Arvedeling ſkeer ſtor Skade for de andre Medlemmer af Familien, ſom ikke ſaae de Midler, hvorved de ellers vilde være blevene nyttige og dygtige Mænd for Samfundet ſom for dem ſelv. Ogsaa fra ſelve Formuens Standpunkt, med Henſyn til Spørgſmaalet om, hvad der i Virkeligheden meſt fremmer Forøgelsen af Landets Capitaler og af dets Rigdom, kan jeg ikke ſee Andet end, at den lige Arvedeling er gunſtigere for Capitalforøgelsen og Landets Velſtand end den ulige; om end denne tilſyneladende, for den flygtige Betrakter, kan ſynes ligefrem at tjene Capitalſamlingen og Capitalernes Bevarelſe; i Virkeligheden er det dog heelt anderledes. Det, der giver Folk de bedſte Kræfter til at virke, det, der meſt tjener til at fremme fri Virksomhed, tjener ogsaa Formuen bedſt, haade Formuens Dannelsje, Bevarelſe og Forøgelse. Hvormange Formuer ſtabes ikke gjennem den uafbrudte Omverling, og hvor mange hindres ikke i Fremgang ved at holdes i den faſte Form, hvori de ere? Ganſte viſt troer ogsaa jeg, at den ulige Arvedeling er ikke til Gavn for ſelve Familien. Seg kunde blot pege paa de Lande, der have det bedſte Ariſtokrati, ſom England, der aabenbart tildeels har ſaa godt et Ariſtokrati, fordi det ikke har diſſe faſte Fideicommiſſer, diſſe faſte Beſiddelſer, hvortil det afhænger af Familiens egen Dygtighed, om Formuen ſkal bevares, fordi der uafsladelt aabnes Udgang for Familien til at

forandre Forholdet, fordi der kræves uafbrudt Anſtrengelse og Dygtighed til at bevare Formuen. Seg kunde, naar jeg vil tale om den Skade, ſom den ulige Arvedeling gjør for de ikke begunſttigede Arvinger, pege paa de forandrede Forhold, ſom vi nu have i Sammenligning med tidligere. Gaae vi tilbage til Middelalderen, hvorledes kunde det da gaae til, at man der holdt paa Førſtefødselsretten? Det var jo ikke nogen danſk Inſtitution, men den havdeſ i andre Lande, og man fandt ſig ſaa deri. Det var jo, fordi der var andre Inſtitutioner, der ſtode i Forbindelſe dermed, man havde Kloſtre, Præbender og mange andre Maader til at forſørge de Medlemmer af Familien, ſom Intet fik. Man behøver ogsaa blot at tænke paa England, hvor Førſtefødselsretten gjælder, hvorledes Sunden der bliver brugt til Forſørgelſe, eller under vore Forhold, hvorledes man i Abſolutismens Tid havde Sinecurer og andre høie Embeder, der vare forbeholdte de yngre Sønner. Dette er nu anderledes, og om end den ulige Arvegang under andre Samfundſforhold kan have været taalelig, er den nu, fra hvilket Synſpunkt man end betragter Sagen, høiſt uheldig, yderſt miſlig, ſaa at jeg er fuldkommen enig med dem, der fremhæve, at derpaa burde man lægge ſtor Vægt, at man burde gaae langt videre, end vi ere gaaede i dette Lovforſlag. Men det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Nimeſtad) fremhævede jo ogsaa ſelv de Vanſkeligheder, der her ere for at gaae ſaa vidt, ſom det kunde være onſkeligt, for det Førſte dette, at medens det, vi nu her forelægge, er en Opfyldelſe af Grundlovens ſimple og umiddelbare Bud, kan der tvivles og ſiges Meget for og imod det Andet. Den meſt indſkrænkende Fortolkning kan derimod ikke komme bort fra, at det her foreliggende er ſimpelthen paabudt og ſlaaet faſt i Danmarks Niges Grundlov. Saa er der de mange andre Vanſkeligheder, man kommer ind paa, iſær naar man nærmere vilde beſtemme, hvad man ſkulde friggjøre. Da vi iſjor privat underkaſtede diſſe Forhold adffilligt Drøftelſe, var det et Dieblit min Tanke, at, om man ikke burde gaae til alle Fideicommiſſecapitaler, fordi det ganſte viſt ingenlunde ligger i Grundloven, burde man dog gaae til